

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 19 §:n väliaikaisesta muuttamisesta ja elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia muutettavaksi siten, että talletuspankkien ja luottolaitosten niin sanottujen järjestämättömien saamisten korkoja ei luettaisi veronalaiseksi tuloksi vuosilta 1994 ja 1995 toimitettavissa verotuksissa. Ulkomailta saatujen osinkojen verovapautta koskevan väliaikaisen säännöksen voimassaoloaikaa ehdotetaan jatkettavaksi vuoden 1996 loppuun.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1994 alusta. Niitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran verovuodelta 1994 toimitettavassa verotuksessa.

Esitys liittyy valtion vuoden 1994 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Järjestämättömien saamisten korkojen veronalaisuus

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 19 §:ään lisättiin vuoden 1993 alusta väliaikaisesti säännös (152/93), jonka perusteella veronalaiseksi tuloksi ei lueta talletuspankkien ja luottolaitosten verotuksessa sellaisia erääntyneitä, mutta maksamatta olevia korkoja, joita ei voimassa olevien viranomaismääräysten mukaan merkitä tuloksi kirjanpidossa. Säännös on voimassa joulukuun 31 päivään 1993.

Järjestämättömien saamisten korkoja koskeva verosäännös on ollut määräaikainen, koska talletuspankkien ja luottolaitosten verokohtelia on tarkoitus uudistaa laajemminkin vastaamaan yritysverotuksessa vuoden 1993 alusta toteutettuja muutoksia. Talletuspankkien ja luottolaitosten kirjanpitoa säätelevää normis-

toa ollaan kuitenkin parhaillaan uudistamassa. Eduskunnan käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen luotto- ja rahoituslaitoksia ja niiden toimintaa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 295/1992 vp) sisältyy luottolaitosten kirjanpitoa koskevia säännösehdotuksia. Lain voimaantumisen jälkeen on tarkoitus uudistaa myös vastaavia kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevia viranomaismääräyksiä. Verolainsäädännön muuttamista koskeva esitys tullaan antamaan kirjanpitoa koskevien normien tultua voimaan.

Jotta edellä tarkoitettuja korkoja ei elinkeinotulon verottamisesta annetun lain yleisperiaatteiden mukaisesti luettaisi veronalaiseksi tuloksi jo silloin, kun ne ovat erääntyneet, ehdotetaan lakiin sisällytettäväksi myös verovuotia 1994 ja 1995 koskeva säännös, joka estäisi tällaisten viranomaismääräysten perusteella kirjanpidossa tuloksi merkitsemättä jätettyjen korkojen lukemisen veronalaiseksi tuloksi.

Ulkomailta saatujen osinkojen verovapaus

Kotimaiselta yhtiöltä saatujen osinkojen verotukseen on vuodesta 1990 lähtien sovellettu yhtiöveron hyvitysjärjestelmää, jonka mukaan yhtiön osinkona jakamaan voittoon kohdistuu vain yhdenkertainen verotus. Yhtiöveron hyvityksestä annettua lakia (1232/88) ei sovelleta ulkomailta maksettuihin osinkoihin eikä tällaisiin osinkoihin vieraan valtion sisäisen lainsäädännön tai verosopimuksen perusteella mahdollisesti liittyviin yhtiöveron hyvityksiin. Suomalaisen yhtiön toisesta verosopimusvaltiosta saamat osingot on sopimusmääräyksillä vapautettu Suomessa verosta samoin edellytyksin kuin kotimaiselta osakeyhtiöltä saadut osingot. Tarkoituksena on, että verosopimusneuvotteluissa ulkomailta maksettavien osinkojen verokohtelusta sovitaan kunkin valtion kanssa erikseen ja kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyjä sopimuksia tarvittavin osin täydennetään.

Elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin lisättiin 29 päivänä joulukuuta 1989 annetulla lailla (1339/89) väliaikaisesti 61 a §, jonka tarkoituksena on verosopimuksia koskevien neuvottelujen vaatimana siirtymäkautena saattaa ulkomaisten osinkojen verokohtelu vastamaan verosopimuksin järjestettävää kohtelua. Säännöksen mukaan suomalaisen yhteisön ulkomailta saama osinko on Suomessa verovapaata tuloa, jos Suomen ja vieraan valtion välillä on voimassa verosopimus, jonka mukaan toisesta sopimusvaltiosta maksetut osingot ovat Suomen verosta vapaat samoin edellytyksin kuin suomalaisen yhteisön toiselle suomalaiselle yhteisölle maksamat osingot. Verovapauden edellytyksenä on lisäksi tietty maksajan ja saajan välinen etuyhteys siten, että osingonsaajan omistamat osakkeet oikeuttavat vähintään 10 prosentin äänimäärään osinkoa jakavan yhteisön yhteenlasketusta äänimäärästä. Säännös koski alunperin verovuosia 1990 ja 1991. Sen voimassaoloaikaa on sittemmin jatkettu lailla (1673/91) siten, että säännöstä sovelletaan myös vuosilta 1992 ja 1993 toimitettavissa verotuksissa.

Neuvottelut verotuslain 61 a §:n mukaisen sopimusmääräyksen sisällyttämisestä Suomen verosopimukseen on tähän mennessä saatu päätökseen yhteensä 28 valtion kanssa. Koska verosopimusneuvottelut ovat vielä useiden maiden osalta kesken, ulkomailta kotiutettavien osinkojen verovapauden säilyttämiseksi ehdo-

tetaan 61 a §:n voimassaoloaikaa jatkettavaksi kolmella vuodella eli vuoden 1996 loppuun.

2. Esityksen vaikutukset

Talletuspankkien ja luottolaitosten järjestämättömien saamisten korkojen määräksi on kuluvana vuonna arvioitu 3,5—4 miljardia markkaa. Vuonna 1994 korkojen määrä olisi jonkin verran mainittua määrää alempi. Järjestämättömien saamisten korkoja koskevalla ehdotuksella ei kuitenkaan olisi merkittäviä vaikutuksia veron tuottoon, kun otetaan huomioon myös pankkien ennakoitu taloudellinen kehitys ja tulevana vuosina verotuksessa vähennettävissä olevat kertyneet tappiot.

Ehdotus, jonka mukaan suomalaisen yhteisön ulkomailta saamat osingot ovat verovapaata, ei myöskään aiheuttaisi merkittävää verotuottojen menetystä. Ulkomaisten osinkojen verotuksesta on päätetty verosopimuksin jo kaikkien merkittävien teollisuusmaiden kanssa. Kotiutettavien osinkojen määrä sellaisista maista, joita ehdotettu väliaikainen säännös koskee, on melko vähäinen. Jos osinko luettaisiin suomalaisen yhteisön veronalaiseksi tuloksi, yhteisö saisi tuolloin vähentää verostaan ulkomailta suoritetun lähdeveron.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä.

4. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan vuoden 1994 alusta. Järjestämättömien saamisten korkojen verotusta koskevaa säännöstä sovellettaisiin verovuosilta 1994 ja 1995 toimitettavissa verotuksissa. Ulkomailta saadut osingot olisivat verovapaata verovuosilta 1994—1996 toimitettavissa verotuksissa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 19 §:n väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 19 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 11 päivänä joulukuuta 1981 ja 30 päivänä joulukuuta 1992 annetuilla laeilla (859/81 ja 1539/92), väliaikaisesti uusi 3 momentti seuraavasti:

19 §

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, veronalaiseksi tuloksi ei lueta verovuosilta 1992-1995 toimitettavissa verotuksissa talletuspankin ja luottolaitoksen kirjanpitoa koskevien säännösten ja niiden perusteella annettujen määräysten nojalla tuloksi kirjaamatta jätettyjä

maksamatta olevia korkoja saamisista, joiden pääoma on tilinpäätöshetkellä merkitty järjestämättömäksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1994. Laki on voimassa joulukuun 31 päivään 1995. Sitä sovelletaan verovuosilta 1994 ja 1995 toimitettavissa verotuksissa.

2.

Laki**elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta 29 päivänä joulukuuta 1989 annetun lain (1339/89) voimaantulosäännöksen 2 momentti, sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1673/91), seuraavasti:

Lain 61 a § on voimassa vuoden 1996 loppuun. Sitä sovelletaan vuosilta 1990—1996 toimitettavissa verotuksissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1994.

Helsingissä 11 päivänä lokakuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri Ilkka Kanerva

2.

Laki**elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta 29 päivänä joulukuuta 1989 annetun lain (1339/89) voimaantulosäännöksen 2 momentti, sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1673/91), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Lain 61 a § on voimassa vuoden 1993 loppuun. Sitä sovelletaan vuosilta 1990—1993 toimitettavissa verotuksissa.

Lain 61 a § on voimassa vuoden 1996 loppuun. Sitä sovelletaan vuosilta 1990—1996 toimitettavissa verotuksissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1994.
